

Aan MBZK, ter info stassBZK
Van DGOBDR/D&B

nota

Appreciatie Quickscan lokale misleidende informatie

TER AKKOORD

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000372027

Datum

22 juni 2023

Opgesteld door

Samengewerkt met

VNG, NCTV

Bijlage(n)

2

Aanleiding

In de Kamerbrief Rijksbrede strategie voor de effectieve aanpak van desinformatie heeft u aangekondigd de lokale impact en aard van desinformatie en complottheorieën in kaart te brengen. N.a.v. deze toezegging heeft I&O Research in opdracht van BZK een quickscan uitgevoerd over misleidende informatie op lokaal niveau.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met het verzenden van de quickscan en reactie daarop aan de Tweede Kamer, en een afschrift hiervan aan de Eerste Kamer.

Kern

- Belangrijkste resultaten van de quickscan:
  - Het onderzoek kenmerkt zich door een lage respons. Uitleg daarvoor is dat gemeenten aangaven niet goed te weten wie binnen de organisatie de vragenlijst het beste kon invullen. Resultaat is dat het onderzoek niet representatief is voor alle gemeenteorganisaties in NL. De drie begrippen (desinformatie, misinformatie en complottheorieën, hierna: misleidende informatie) worden op dit moment op verschillende manieren geïnterpreteerd door respondenten. Zo wordt misleidende informatie ook geassocieerd met bijvoorbeeld belangenverstremming en politieke standpunten.
  - In het onderzoek staat daarom de belevingswereld van de respondenten, inclusief hun ervaringen, percepties en zorgen, centraal.
  - Respondenten zien vooral misleidende informatie over lokale onderwerpen, vaak gerelateerd aan het handelen van lokale bestuurders en volksvertegenwoordigers.
  - Respondenten maken zich zorgen over de impact van misleidende informatie.
  - Respondenten ervaren als gevolg vooral toenemende polarisatie in de samenleving en lokale politiek.
  - Respondenten geven aan dat hun gemeenten vaak geen protocollen hebben ingesteld over hoe om te gaan met misleidende informatie en zijn weinig bekend met de handleidingen van de Rijksoverheid over desinformatie.

- De quickscan en aanbiedingsbrief vallen binnen de portefeuille van MBZK en worden door haar ondertekend. Gezien de link met desinformatie beleid wordt de appreciatie ter info aan SBZK verzonden.
- De VNG heeft meegelezen op de definitieve versie van het onderzoek. BZK zal komende tijd samen met de VNG uitwerken hoe gevolg kan worden gegeven aan de zorgen die respondenten ervaren en aan de bekendheid van inzet van de Rijksoverheid op het vergroten van het bewustzijn van medeoverheden over desinformatie.

Onze referentie
2023-0000372027

Datum
22 juni 2023

Toelichting

- Doel van de quickscan was om meer inzicht krijgen in:
  - Hoeveel gemeenten te maken hebben met desinformatie en complottheorieën;
  - De thema's waarop deze desinformatie en/of complotten zich richten;
  - De omvang en impact ervan;
  - De ondersteuningsbehoeften van gemeenten.
- Het onderzoek van I&O Research bestond uit een enquête en focusgroepen onder gemeentesecretarissen en gemeentemedewerkers, wethouders, en gemeenteraadsleden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Tweede Kamer reactie op de quickscan lokale misleidende informatie	
2	Afschrift Eerste Kamer reactie op de quickscan lokale misleidende informatie	
3	Quickscan lokale misleidende informatie	